

Archief van de Parochie van de Heilige Franciscus Xaverius (de Krijtberg)

Algemene kenmerken

Toegangsnummer: 442

Periode: 1616 - 1957

Archiefvormers

Parochie van de Heilige Franciscus Xaverius (de Krijtberg)

Parochie van de Heilige Franciscus Xaverius (De Krijtberg); broederschap van de gedurige aanbidding en vereniging van het Allerheiligst Sacrament tot versiering van oude kerken : 7

Parochie van de Heilige Franciscus Xaverius (De Krijtberg); broederschap van de Heilige Geest tot voortplanting van het geloof : 11

Parochie van de Heilige Franciscus Xaverius (De Krijtberg); broederschap van de Zalige Dood : 5

Parochie van de Heilige Franciscus Xaverius (De Krijtberg); broederschap van het Heilige Hart van Jezus : 4

Parochie van de Heilige Franciscus Xaverius (De Krijtberg); congregatie van Onze Lieve Vrouw Praesentatie en de Heilige Joseph : 8

Parochie van de Heilige Franciscus Xaverius (De Krijtberg); genootschap van de Eeuwige Memorie : 6

Parochie van de Heilige Franciscus Xaverius (De Krijtberg); kerkbestuur : 2

Parochie van de Heilige Franciscus Xaverius (De Krijtberg); Maria-congregatie Onze Lieve Vrouw Geboorte en de Heilige Aloysius, voor ongehuwde dames : 14

Parochie van de Heilige Franciscus Xaverius (De Krijtberg); Maria-congregatie Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangen en van Heilige Franciscus Xaverius, Jonge werkgeverscongregatie : 13

Parochie van de Heilige Franciscus Xaverius (De Krijtberg); Maria-congregatie Onze Lieve Vrouw Praesentatie en van de Heilige Catharina, voor gehuwde dames : 15

Parochie van de Heilige Franciscus Xaverius (De Krijtberg); Maria-congregatie voor studenten aan de universiteit van Amsterdam : 9

Parochie van de Heilige Franciscus Xaverius (De Krijtberg); parochiale afdeling van het pauselijk liefdewerk van de Heilige Apostel Petrus : 12

Parochie van de Heilige Franciscus Xaverius (De Krijtberg); pastoor : 1

Parochie van de Heilige Franciscus Xaverius (De Krijtberg); Rooms-Katholiek Zangkoor Consolatrix : 10

Parochie van de Heilige Franciscus Xaverius (De Krijtberg); Zangkoor Ad Majorem Dei Gloriam (A.M.D.G.) : 3

Inleiding

Geschiedenis van de statie/parochie.

Al in het prille begin van de 17^e eeuw waren enkele leden van de Sociëteit van Jezus in Amsterdam werkzaam. De arbeid van deze rondzwerfende en opgejaagde pioniers heeft geen duidelijke sporen achtergelaten. De eerste van wiens persoon en werk dat wel kan worden getuigd was pater Augustijn van Teylingen, van huis uit Haarlemmer en telg uit een oud adellijk geslacht. Hij kwam in 1619, als jong priester, in Amsterdam en zou er tot zijn dood, in 1669, onafgebroken de zielzorg uitoefenen. Dat ook zijn pad niet over rozen ging blijkt wel hieruit, dat hij pas kort na 1650 een vaste bedplaats voor zijn kudde kon inrichten, namelijk in een huis in de Kalverstraat, vanouds genaamd 'de Hooitwagen', maar al vrij spoedig 'de Papagaai' geheten. Onder die tweede naam bleef deze statie, thans parochiekerk, tot op de dag van vandaag bekend. Na de dood van pater Van Teylingen kwam 'de Papegaai' in handen van de saeculiere geestelijkheid. Pater Henricus Prince, die pater Van Teylingen opvolgde, betrok toen een huis 'de Blauwe Bock' op de Verwers- (thans: Raam-) gracht. Toen de jezuïten in 1708 werden verbannen, werd deze statie opgeheven.

Een tweede initiatief, dat al dadelijk tot een vaste vestiging kwam in een huushuis, genaamd 'de Zijdeworm', ook in de Kalverstraat, werd genomen door pater Gerardus Maertens (Martini), die echter maar ongeveer een jaar (1624/1625) in Amsterdam verbleef. Ook zijn opvolger bleef er maar kort, namelijk tot 1628, waarna pater Petrus Laurensz., geboortig uit Frans-Vlaanderen, zich in deze statie vestigde. Tot een paar maanden vóór zijn dood, in 1664 zou pater Laurensz. Deze post blijven bezetten.

In 1654 verplaatste pater Laurensz. De statie naar het Singel tegenover de Oude Lutherse kerk, naar een huis genaamd 'de Krijtberg', dat hij, samen met twee kleinere aangrenzende huizen, had kunnen kopen. Sindsdien bleef deze residentie van 'de Sociëteit' op dezelfde plaats en onder dezelfde naam ruim drie eeuwen onafgebroken voortbestaan, een unicum in heel de geschiedenis van de overigens zo mobiele Sociëteit van Jezus.

Een derde initiatief ging uit van de Amsterdammer Henricus van Alkemade. Hoewel hij op verzoek van de pro-vicaris Leonardus Marius naar Amsterdam was gekomen, om daar de gelederen te versterken, gaf de apostolisch vicaris Rovenius hem toch alleen maar verlof om in het huis van zijn moeder, Agatha van Beijnsdorp, mis te lezen. Na de dood van Rovenius trok hij in 1652 in het pand 'de Keizerskroon' aan de Brouwersgracht. In dat huis, eigendom van Evert van Linteloo, die een zoon in 'de Sociëteit' had, had de saeculiere priester Antonius Schellingwou, die eerder in 1652 was overleden al godsdienstoefeningen gehouden. In 1663 verplaatste pater Van Alkemade zijn bedehuis naar de Keizersgracht (huidig nummer: 22), naar één van de grootste toenmalige schuilkerkjes, 'de Zaaier' geheten, dat door de daar-dienst-doende saeculiere priester was verlaten.

Blijkbaar waren de apostolisch vicarissen van oordeel dat de jezuïten, evenals de dominicanen, de franciscanen en de augustijnen, hun aantal staties in Amsterdam tot twee dienden te beperken. Vandaar dan het verbod van Rovenius aan pater Van Alkemade, om naast de twee onderscheiden activiteiten, nl. van pater Van Teylingen, later resulterend in de stichting van 'de Papegaai', en van pater Laurensz. (in 'de Zijdeworm' en later in 'de Krijtberg') nog een derde gemeente te gaan opbouwen; vandaar ook de toewijzing, na de dood in 1669 van pater Van Teylingen, van 'de Papegaai' aan de saeculiere geestelijkheid; vandaar, tenslotte, eveneens in 1669, de aan pater Van Alkemade opgelegde verplichting om 'de Zaaier' te sluiten.

Voor 'de Kruitberg', waarvan nu verder, ter adstructie van de inventaris van die statie/parochie, een korte geschiedenis wordt gegeven, zou men op goede grond 1624 als stichtingsjaar kunnen aanhouden. Toen immers kwam men al, zoals wij zagen, tot een vaste vestiging in 'de Zijdeworm' in de Kalverstraat en 'de Krijtberg' aan het Singel werd daarvan, toen pater Laurensz. Met zijn gemeente daarheen verhuisde, zonder meer de voortzetting. Het feit dat het oudst-aanwezige doopboek al in 1638 begint; dat de aantallen doopsels en huwelijken, die daarin vanaf dat tijdstip worden aangetekend erop wijzen dat pater Laurensz. Toen (in 1638 dus) al een meerdere-jaren-gevestigde gemeente moet hebben gehad en, tenslotte, het feit dat de aantekening van doopsels en huwelijken, bij de verhuizing van de Kalverstraat naar het Singel, gewoon doorgaat in pater Laurensz.' Zelfde fijne handschrift, pleiten voor deze opvatting. Ook vertoont het aantal toegediende doopsels rond 1654 niets anders dan de geleidelijke toeneming, die zich al eerder manifesteerde.

We vinden namelijk

In de jaren 1639/42 in totaal 122 doopsels;
In de jaren 1645/48 in totaal 138 doopsels;
In de jaren 1650/53 in totaal 150 doopsels en
In de jaren 1655/1658 in totaal 162 doopsels.

Eindelijk kan worden opgemerkt dat reeds 'de Zijdeworm', evenals daarna 'de Krijtberg', de H. Franciscus Xaverius tot patroonheilige had, zoals uit een gedicht van Vondel uit den jare 1651, bij gelegenheid van de professie van pater Laurensz.' Klopje, Dina Noordyck, duidelijk blijkt. Onder de opvolgers van pater Laurensz.:

De Amsterdammer Johannes Verhaghen (alias: Van Winterswyck); van 1664-1673 (+);

De Fransman Johannes Laurentius Proch (alias: Laurentius), van 1673-1685;

De Antwerpenaar Gregorius Martens, van 1685-1693 (+);

De Mechelaar Jacobus Vleminx, van 1693-1699 (+),

Te, tenslotte, tot de verbanning van de jezuïeten door de Staten van Holland,

Franciscus Gilles, uit een Amsterdam-Antwerps geslacht, van 1699-1708,

Bleef 'de Krijtberg' bloeien. Zij behoorde wel niet tot de uitzonderlijk grote staties, zoals 'de Boom' en 'de Mozes en Aäron', van de paters franciscanen, en de jezuïetenstatie 'de Zaaier', in welke kerken kort na 1700 wel 200 doopsels per jaar werden toegediend, maar in de rij van de 25 roomse schuilkerk, die Amsterdam tegen het einde van de 17e eeuw rijk was, nam zij toch, na deze drie groten, één van de eerste plaatsen in.

Nadat 'de Zaaier', zoals vermeld, in 1669 op last van de apostolisch vicaris Van Neercassel was gesloten, zetten pater Henricus van Alkemade en diens opvolgers hun zielzorg-arbeid, zo goed en zo kwaad als 't ging, vanuit 'de Krijtberg' voort. Deze moeilijke situatie heeft waarschijnlijk (met nu en dan een onderbreking?) haast twintig jaar geduurd en zal het uiterste hebben geëist van de accommodatie van het zolderkerkje aan het Singel.

Zowel in de 17^e als in de 19^e eeuw (bijna geheel de 18^e eeuw was de statie gesloten!) heeft 'de Krijtberg' zich dan wel niet door een uitzonderlijk groot aantal gemeenteleden onderscheiden, hoewel dat toch in de jaren rond 1850 zeer aanzienlijk mag worden genoemd, maar wel is in beide tijdperken speciaal vanuit deze statie, misschien meer dan vanuit welke andere in Amsterdam ook, een sterke invloed uitgegaan op de leidende figuren in de samenleving. Het lijkt wel, wanneer men de doop- en trouwboeken doorbladert, of heel het roomse Amsterdamse patriciaat met 'de Krijtberg' relatie onderhield. Typerend voor wat zij in de 17^e eeuw betekende is het heel bijzondere contact juist van deze statie en haar bedienaren met Vondel, waarvan bij herhaling blijkt, en, voor wat de 19^e eeuw aangaat, is kenschetsend dat, dank zij de sterke invloed en leiding van de tweede stichter (na tachtig jaren sluiting) van 'de Krijtberg', pater Adam Beckers, diens misdienaar en jeugdige biechteling Jan Philip Roothaan, uitgroeide tot die andere maar dan wereldvermaarde tweede stichter van de in 1814 herstelde Sociëteit van Jezus.

Niet onvermeld mag blijven dat de drie Jezuïetenstaties in Amsterdam, tot de verbanning in 1708, een ruggesteun hadden in nog een S.J.-residentie, gevestigd in het huis 'de Zonnebloem' aan de Herengracht (thans: nr. 14) bij de Brouwersgracht. In dat huis resideerden de overste van de jezuïetenmissie in de Noordelijke Nederlanden; zieke paters uit de Hollandse Zending werden er verpleegd en vandaaruit werden ook 'supplentes' (plaatsvervangers bij ziekte of overlijden) naar de staties gestuurd. Paters bestemd voor de verre missiën wachtten er op scheepsgelegenheid en bereidden er zich voor op hun werk in vreemde landen en onder vreemde volken, bijvoorbeeld door zich te oriënteren bij de beroemde drukkers van land- en zeekaarten, Blaeu. De jaarverslagen door pater Franciscus van der Meersch, die als overste van de jezuïetenmissie van 1652 tot 1656 in 'de Zonnebloem' woonde, naar Rome gezonden, waaruit pater H.J. Allaard S.J., in zijn 'Geschiedenis van de Sint Franciscus Xaverius-kerk', e.e.a. in nederlandse vertaling citeert, geven een beeld van de activiteiten en wederwaardigheden van pater Laurensz., juist in de dagen van de verplaatsing van diens statie van Kalverstraat naar Singel. Over 1653 bericht pater Van der Meersch:

'Pater Laurensz. Is een onvermoeid man. Vervolgelingen heeft hij dit jaar geleden en lijdt die op het ogenblik nog, wijl hij, met de overige religieuzen dor de magistraten uit de stad verdreven, niet mag opgenomen worden, al zijn al de overige weer teruggekeerd. Hij houdt zich dus schuil, maar niet zonder in 't geheim nuttig werkzaam te zijn. Zoland hij vrijheid genoot sprak hij twee- en zeer vaak driemaal op zon- en feestdagen tot een saamgedrongen menigte van toehoorders. Met veel nut hield hij de vasten-meditaties. De algemene communie is in bloei'.

En over 1654:

'Dit jaar werd het huis volbouwd, dat door pater Laurensz. Bewoond wordt, tegenover de Lutherse kerk. 't Is zeer geschikt om godsdienstige vergaderingen te houden. Hierdoor zijn we nu ook bevrijd van de overgrote kosten voor het huren van een bedehuis en gemakkelijker kunnen wij de mensen verzamelen in een woning, die aan de katholieken bekend is en die ons door de overheid oogluikend wordt toegestaan. Toen in het vorige jaar, 1653, de hand aan 't werk werd geslagen, is dit gebouw door iemand bezocht, die de magistraat heimelijk had afgevaardigd, en we hebben veel tegenspraak moeten verkroppen, wijl destijds alle reguliere priesters uit Amsterdam waren verbannen en sommigen op pater Laurensz. Meer gebeten waren en wel zozeer dat hij onder de regulieren de laatste was, die weer werd toegelaten door de Schout, die zijn gewoon bedehuis 'de Zijdeworm' hevig bestookte. Pater Van der Meersch had daar gedurende de vorige vastentijd gepreekt'.

Blijkbaar kon de magistraat de oogluiking in de drukke en centraal gelegen Kalverstraat bezwaarlijk toepassen, maar was dat op dit deel van het Singel, waarvan de percelen toen via gangen of met hun achtererven nog op de stadswal uitkwamen, wel mogelijk.

Zowel uit de laatste aangehaalde zin als uit het volgende citaat, ook uit het verslag over 1654, blijkt hoe men vanuit 'de Zonnebloem' de Amsterdamse jezuïetenstaties bijsprong. We lezen namelijk verder: 'Behalve de drie vaste zendelingen in de Amstelstad: A. van Teylingen, H. van Alkemade en P. Laurensz., hebben ook anderen daar ijverig gearbeid, te weten de paters Philips Couplet, Franciscus de Rougemont en Ignatius Hartoghvelt, die, bestemd voor de missie in China en een gunstig getij afwachgend, hun blakende ijver voor de chinese bruid reeds zochten te koelen in apostolische arbeid te Amsterdam, zodat op het hoogfeest van Kerstmis veertienmaal gepreekt werd door de leden der Sociëteit, om niet te spreken van veel andere predikaties door de overige priesters gehouden, in 't bijzonder door pater Van der Meersch, die krachtens zijn bediening van Superior der Missie hier verblijft en een waakzaam oog houdt op alle staties'.

De eruditie en brede oriëntatie van pater Laurensz. En diens opvolgers, die langdurig en grondig waren gevormd en opgeleid en in de praktijk geschoold in vreemde landen en die soms zelf buitenlanders waren, is ongetwijfeld de zielzorg in 'de Krijtberg' zeer ten goede gekomen, en de assistentie van de 'supplentes' bood de kerkbezoekers niet alleen een welkome variatie maar bovendien verleende zij de statie een cosmopolitisch karakter. In een stad als Amsterdam, waar toen, bij wijze van spreken, alle volken en talen elkaar ontmoetten, heeft juist 'de Krijtberg' in een typische behoefte voorzien, speciaal voor de vreemdelingen. Daaruit valt ook wel te begrijpen dat men bij alle geboden voorzichtigheid toch een zekere vrijmoedigheid toonde, zoals men kan opmaken uit de typering van 'de Krijtberg' in de 'Lijste van Paepsche vergaderplaatsen in Amsterdam', in 1656 door predikanten en ouderlingen aan burgemeesters aangeboden, luidende:

'42. Op de Cinghel bij de brouwerij vant Lam in de Crijtberghen woont pater Lourens en hefter zijn papsch kerck met musick instrementen, die oock int Katerstegien wtcompt, daer se met troepen tseffens sonder eenighe schroom ingaen, selfs dan als een predikant en ouderling vant quartier voor de duer zijn besieg met hare visite'.

Hoe 't 'de Krijtberg' verging, nadat de jezuïeten waren verbannen en hun staties waren gesloten, en hoe zij, ook na de opheffing van 'de Sociëteit' in 1773, toch voor de Orde is behouden gebleven, lezen we in de 'Schets van de geschiedenis der Jezuïeten in Nederland' van pater F. van Hoeck S.J., op bladzijden 284 en 285:-

'Sinds 1708 was 'de Krijtberg' op last der Staten gesloten, maar de magistraat liet oogluikend toe dat priesters er hun dienstwerk verrichtten; het bovenhuis werd als kerk en het benedenhuis als pastorie gebruikt. De Maastrichtenaar, Mathias Thomassen, was er in 1773 pastoor en bleef dit, als gesaeculariseerd priester, na de opheffing der Sociëteit. Om de Statie te behouden begon hij in 1786 te onderhandelen met zijn stad- en ordegenoot Adam Beckers, die te Mechelen verbleef. Eenige notabelen der parochie, o.a. de heeren Ubertii en Van Waijenburg, waren hem daarbij behulpzaam. In overleg met den nuntius, Antonius Zondadari, en kardinaal Frankenberg, aartsbisschop van Mechelen, nam Beckers de uitnodiging aan. Den 17 januari 1787 had de nuntius hem een jurisdictiebrief gegeven en den 29en kwam hij in Amsterdam; den volgenden dag droeg Thomassen hem de pastorie en al haar toebehooren over. Toen Beckers, twee dagen na zijn aankomst, een bezoek wilde brengen aan den aartspriester Antonius Meylink, werd hij niet ontvangen en 10 Februari kreeg hij verbod de priesterlijke functies uit te oefenen. Een maand later, bij schrijven van 5 Maart, trok ook de nuntius de jurisdictie in, die hij trouwens alleen gegeven had op voorwaarde dat de aartspriester Beckers als missionaris

zou erkennen. Krachtens het pakkaat van 21 september 1730 kon het stadsbestuur priesters toelaten, mits ze 'burger' werden. Den 5 April legde Beckers den poorterseed af en was zoo door de wereldlijke overheid als dienstdoend priester erkend. Daar hij echter van de geestelijke overheid geen aanstelling kreeg en toch als priester dienst deed, werd de zaak te Rome aanhangig gemaakt. Den 28 September was Meylink gestorven. Zijn opvolger, Herman ten Hulscher, weigerde eveneens Beckers te erkennen. Het kwam zoo ver dat de nuntius den 23 November, namens de Propaganda, aan Beckers moest meedelen dat hij zou worden gesuspendeerd, als hij zich niet aan de beslissing van den aartspriester onderwierp. Het was voor Ten Hulscher een zeer moeilijk geval, daar Beckers kon rekenen op den steun der Amsterdamsche burgemeesters, die er al op zinspeelden eventueel alle roomsche bedehuizen in Amsterdam te zullen laten sluiten indien Beckers niet werd aanvaard. Ten einde raad besloot Ten Hulscher toe te geven. Den 18 Februari zond hij een verslag van den toestand aan de Propaganda. Het gevolg was dat Beckers toestemming kreeg om in den Krijtberg werkzaam te zijn, onder voorwaarde dat dit geen praecedent zou wezen en het aan iederen pastoor verboden bleef een medehelper te hebben, zonder goedkeuring der Propaganda. Ten Hulscher ging zelf aan de burgermeesters mededeelen dat de zaak in orde was gekomen.

Eenige maanden later gelukte het aan Beckers de officiële opening der Krijtberg gedaan te krijgen. Toen, bij het eindigen van den patriottenstrijd, de Pruisische troepen Amsterdam hadden bezet, kwam generaal von Kalckreuth een bezoek brengen aan Beckers, dien hij persoonlijk kende, en vroeg of hij hem van dienst kon zijn. Beckers maakte van deze gelegenheid gebruik om, door bemiddeling van den generaal, van burgemeester Rendorp verlof te bekomen dat de kerk officieel in gebruik genomen mocht worden. Rendorp gaf de toestemming; op Pinksterzondag werd er, voor 't eerst sinds 1708, een plechtige hoogmis gecelebreerd.

De betere verhouding tusschen Beckers en den aartspriester is maar van korten duur geweest. Thomassen van 7 November 1789 gestorven. Beckers legde het er op aan om steeds regulieren, Dominicanen en Franciscanen, tot assistent te hebben en vond daarin weer steun bij den magistraat die verklaarde dat hij tot kapelaan kon kiezen wien hij wilde, maar dat na zijn dood de Statie aan de saeculieren moest overgaan. De nieuwe nuntius, Caesar Brancadoro, maakte den toestand nog moeilijker. Hij toonde overdreven genegenheid voor de regulieren en bemoeide zich met den politieken strijd dier dagen, door partij te kiezen voor het stadhoudelijk bestuur tegen de patriottische gezindheid van veel geestelijken. Aan Beckers gaf hij weer verlof zelf zijn kapelaans te kiezen. In 1800 kwam als assistent in den Krijtberg de ex-Jezuïet Henricus Groenen, een stadgenoot van Beckers. Beiden ontvingen 13 december 1803 een schrijven van den generaal, Gabriël Gruber, dat zij hun geloften mochten afleggen en weer in de Sociëteit worden opgenomen; hiermede was het behoud der Statie voor de Orde verzekerd'. Zoals reeds bij de beschrijving van het archief van 'de Zaaier', in de daarbij gegeven korte geschiedenis van die statie/parochie is vermeld, was rond 1800 en in de eerste helft van de 19^e eeuw het aantal gemeenteleden van 'de Krijtberg' aanmerkelijk groter dan dat van 'de Zaaier', zulks geheel in tegenstelling tot de verhouding omstreeks 1700. Al in het jaar 1800 werden in 'de Krijtberg' niet minder dan 150 doopsels toegediend. Zelfs de vervanging van de schuilkerk 'de Zaaier', in 1837, door een ruim kerkgebouw, bracht in die verhouding geen grondige wijziging. Trouwens ook 'de Krijtberg' was vlak tevoren, onder het pastoraat (1819-1849) van de Vlaming pater Franciscus Fol, verruimd. Deze verbouwing, waarover later meer zal worden gezegd, vergde een bedrag van F. 30.000,-. Pater Allard schrijft daarover in zijn geschiedenis van 'de Krijtberg', op pagina 152: -

'Die vergroting was allernoodzakelijkst geworden want de geestelijke opbouw der gemeente hield onder pater Fol en zijn eerste opvolgers gelijke tred met de stoffelijke ontwikkeling van kerk en kerkhuis. De volgende statistieke opgaven heb ik uit officiële oorkonden geput. Ten jare 1836 telde men in 'den Krijtberg' 2600 paaschcommunies, in 1844 waren er 3600 en in 1867 was het getal tot 4300 geklommen'.

De bezetting van de residentie bleef nu ook niet meer, zoals in de 17^e eeuw, beperkt tot de overste- (of oudste-) missionaris (zoals men de reguliere oversten der staties in de dagen van de Hollandse Zending gemeenlijk betitelde), hoogstens, vooral bij het klimmen der jaren, geholpen door een assistent. Minstens drie paters stonden weldra de overste in de zielzorg terzijde en dit aantal zou in de tweede helft van de 19^e eeuw nog verder uitgroeien. Blijkens de afleesboeken, die na het overlijden (1806) van pater Beckers beginnen, werden er toen iedere zondag twee missen gelezen. Overigens geven deze afleesboeken weinig inzicht, maar men kan er wel uit distilleren dat er in de tweede helft van de 19^e eeuw en ook na 1900 vier vaste zondag-

ochtendiensten zijn geweest.

Eminente priesters waren, hetzij als overste hetzij als assistent, aan 'de Krijtberg' verbonden. Herhaaldelijk was de overste van deze statie tevens superior van de jezuïetenmissie in Nederland en toen, in 1850, Nederland tot een zelfstandige provincie van 'de Sociëteit' werd verheven, werd de toenmalige superior van 'de Krijtberg', de Amsterdammer Andreas Consen, tot provinciale overste benoemd. Geen wonder dan ook dat van zulk een eminente bezetting belangrijke en levensvatbare initiatieven zijn uitgegaan! Wederkerig vormden enerzijds de gunstige ligging van deze jezuïetenstatie, namelijk in het centrum van 's lands hoofdstad, anderzijds de omvangrijke 'ook materiële- nood, waarmee men juist in deze grootstad werd geconfronteerd, het geëigende klimaat voor de vorming en ontwikkeling van dergelijke initiatieven. De voornaamste mogen niet onvermeld blijven.

Zo moet op de eerste plaats melding worden gemaakt van wat de strijdvaardige Adam Beckers, die in 1805 tevens tot eerste superior van de toen herstelde Nederlandse jezuïetenmissie werd aangesteld, vanuit 'de Krijtberg' ondernam. Niet alleen stuurde hij jonge mensen naar Rusland, om daar tot jezuïet te worden gevormd, maar hij bewerkte ook der er jezuïetenmissionarissen naar de Verenigde Staten werden gezonden en hij begeesterde zijn gemeentelieden om dit missiewerk rijkelijk te steunen. Inderdaad 'weldadig' voor heel Amsterdam en zelfs voor velen daarbuiten was het initiatief dat de Amsterdammer pater Arnoldus Frentrop, van 1836 tot 1852 assistent in 'de Krijtberg', met de steun van priesters en leken, die hij voor z'n plannen wist te begeistere, tot stand bracht. Immers, door zijn toedoen werd in 1841 de 'Vereniging tot Weldadigheid' gesticht, een vereniging die katholieke mannen en vrouwen mobiliseerde voor daadwerkelijke hulp aan en persoonlijke belangstelling voor de behoeftige geloofsgenoot; het katholiek onderwijs aan de vrouwelijke jeugd organiseerde; tientallen scholen stichtte en enkele opvoedingsgestichten oprichtte.

Bij de oprichting in Amsterdam, per 1 januari 1857, van de parochies, werd 'de Krijtberg' algemene hulpkerk van 'de Zaaier' en kreeg een eigen, uiteraard beperkt, territorium. Toch behield 'de Krijtberg' bijzondere betekenissen voor heel katholiek Amsterdam, zeker niet op de laatste plaats door de Maria-congregaties voor dames (één voor gehuwde en één voor ongehuwde), die in datzelfde jaar door pater-superior Consen werden opgericht. De leden van deze godsdienstige verenigingen werden namelijk uit alle parochies gerecruteerd, en de geestelijke vorming die haar werd gegeven werd zichtbaar in goede werken, die zich al evenmin door parochiegrenzen lieten inperken.

Ook pater Johannes Ruscheblatt, weer een Amsterdammer, die van 1859 tot 1872 in 'de Krijtberg' de leiding had, stimuleerde tot goede werken tot ver buiten eigen gebied. Persoonlijk gaf hij daarin het voorbeeld, door de zorg voor de gedetineerden in de cellulaire strafgevangenis op zich te nemen. Hij was 't ook die, middels de in 'de Krijtberg' gevestigde Vereniging tot bevordering der verering van het Allerheiligste Sacrament, die verering evengoed elders als in eigen kerk bevorderde en tevens bereikte dat voor arme kerken paramenten werden aangekocht of, beter nog, door liefdadige en kunstvaardige handen werden vervaardigd.

Onder het rectoraat (1872-1876) van pater Petrus van de Goorbergh leverde 'de Krijtberg' opnieuw een belangrijke bijdrage aan katholiek Amsterdam, om niet te zeggen: aan katholiek Nederland, want de vereniging 'Geloof en Wetenschap', die toen werd opgericht, heeft op vele andere plaatsen in Nederland navolging gevonden. In 1896 ontstond uit het Amsterdamse 'G.&W.' de studentenvereniging 'Sanctus Thomas Aquinas', waarvan de directeur van 'G.&W.' de moderator werd. In het eigen gebouw der Vereniging, Herengracht 415, werd een leeszaal ingericht, vanwaaruit zich het werk van de r.k. openbare leeszaalen en bibliotheken heeft ontwikkeld.

Het rectoraat (van 1876 tot 1891) van pater Johannes van Helvoort werd beheerst door de zorg en inspanning voor de bouw van een nieuwe, de huidige, kerk met sacristiegebouw. Daarover zal straks nog een en ander worden gezegd.

Pater Cornelis Schmier, rector van 1891 tot 1896, richtte, ook weer voor heel Amsterdam, het 'Liefdewerk de Catechismus' op. De leden van de Maria-congregatie voor ongehuwde dames zetten zich in voor het doel: 'in godsdienstig opzicht verwaarloosde of verstandelijk-achterlijke kinderen, behoorlijk te leren bidden en hen, alsmede volwassenen van 't vrouwelijk geslacht, zoveel doenlijk de lessen van de catechismus in 't geheugen te prenten'.

Tijdens het rectoraat van pater Schmier werd ook het R.K. Gymnasium (Sint-Ignatiuscollege) aan de zogenaamde 'bocht' van de Herengracht gesticht. De openingsdatum, in september 1895, viel samen met de sterfdag van pater Lotharius Jans, Maastrichtenaar, sinds 1881 in 'de

Krijtberg' werkzaam, die zich, naast zijn onvermoeid zorgen voor armen en misdeelden, ook bijzonder voor de oprichting van dit gymnasium had beijverd.

Tenslotte zij gememoreerd wat onze geschiedschrijver, pater Allard, noemt: het 'krachtadig medewerken' door pater-rector Lucianus Steger (1896-1907) 'met de bekende liefdadige vrouw, die de zoogenaamde 'crèches' onder den titel van 'Sint Anna-vereeniging' stichtte ter verpleging van onverzorgde kinderen van hunne geboorte af tot hun vierde jaar toe'.

Voordat, tot besluit, een en ander zal worden gezegd over de bouw en de inrichting van het nog bestaande kerkgebouw en over de belevenissen van de parochie gedurende de laatste decennia, eerst nog een enkel woord over de oude 'Krijtberg'.

Pater Laurensz. Is ongetwijfeld in 1654 uitgeweken naar het Singel, omdat hij daar, langs de zuidzijde van de Katersteeg, voldoende inpandige ruimte vond om zonder te veel opzien zijn toch zeker niet onaanzienlijk getal gemeentelieden te verzamelen. Het terrein, waarover hij daar de beschikking kreeg, was niet alleen zó ruime, dat men daarop een kerk van circa 12 meter breed en wel twee- à driemaal zo lang zou kunnen bouwen, maar bovendien zou het daar te stichten schuulkerkje langs drie zijden, namelijk vanaf het Singel, via het woonhuis; vanuit de Katersteeg, lopende van het Singel naar de Stadsvest (thans de Herengracht), en, tenslotte, via een gangetje, rechtstreeks uitgang gevend op de Stadsvest, toegankelijk zijn.

Hoewel pater Laurensz. Zelf al een voor die tijd aanzienlijk bedrag, t.w. F. 30.000,-, aan aankoop, verbouw en inrichting, had besteed, waarop bij een visitatie in 1656 wel wat aanmerking werd gemaakt, want hij zou gebouwd hebben 'met veel kosten en zonder voldoende nut en voorzichtigheid', kreeg de schuulkerk 'de Krijtberg' waarschijnlijk pas een twintigtal jaren later de vorm, die zij, behoudens de verlenging van de kerkruimte in 1835, tot haar afbraak in 1883 zou bewaren. Hierover deelt Mejuffrouw Dr. I.H. van Eeghen, in haar artikel over 'de eigendom van de katholieke kerken te Amsterdam ten tijde van de Republiek' het volgende mede: -

'Op 1 juli 1677 werd in de Gereformeerde kerkeraad gerapporteerd, dat er achter de Krijtberg een nieuwe kerk werd gebouwd. Op 15 juli werd het antwoord van burgemeesters medegedeeld. Deze hebben gezegd er niets tegen te kunnen doen, omdat het een achterhuis betrof'. De toevloed in de jaren rond 1675 van vele gemeentelieden van pater Henricus van Alkemade en diens opvolgers, toen 'de Zaaier' op last van de apostolisch vicaris Van Neercassel gesloten was, zal de bouw van een flink kerkgebouw mede gestimuleerd hebben.

Het is beslist een misvatting van Jos.A. Alberdingk Thijm, een misvatting die pater Allard schijnt te delen, dat de schuulkerken vóór 1700 nog een zeer provisorisch karakter zouden hebben gehad. De geschiedenis van, bijvoorbeeld, de franciscanen-statie 'Mozes en Aäron' leert ons wel anders. In het pand 'Mozes' beschikte men sinds 1649 al over een geheel ingericht bedehuis, dat 800 mensen kon bevatten, en hoog en breed vóór het einde van de 17^e eeuw was 'de Mozes en Aäron', met zijn twee verdiepingen van ruime galerijen, al zó omvangrijk, dat die kerk een paar duizend gelovigen kon herbergen. Het ons-bewaard-gebleven 'Ons' Lieve Heer op Solder' is ongetwijfeld een kostbaar en uniek reliëf uit de schuulkerkenperiode, maar men zal altijd moeten bedenken dat het één van de allerkleinste van de Amsterdamse schuulkerkjes is geweest. Vanzelfsprekend heeft men in de tachtig jaar (1708-1788), gedurende welke 'de Krijtberg' op last van de burgerlijke overheid gesloten bleef, geen verbouwingen ondernomen, laat staan uitbreidingen. Men mag dan ook veilig aannemen dat 'de Krijtberg', zoals wij die kennen van de fraaie interieurtekening, uit den jare 1788, van A. de Lelie, uit de laatste kwart van de 17^e eeuw dateert. Blijkbaar heeft pater Allard deze tekening niet gekend, want hij zou anders stellig niet zo'n geringe dunk hebben gehad van de allure van de kerk, die pater Beckers na tachtig jaar weer kon openstellen. Ook zou hij dan uit wat vader Roothaan in 1809 aan zijn zoon in Rusland schreef over 'eene overgroote plechtigheid in de Krijtberg, omtrent de H. Wijding derzelve, op Witten Donderdag, door den bisschop geassisteerd door de P(aters) benefens nog wel dertig geestelijken..' nooit hebben geconcludeerd, dat er onder pater H. Groenen (Maastrichtenaar, evenals zijn beide voorgangers, Thomassen en Beckers, en superior van 1806 tot 1814) 'eene aanzienlijke verandering moet zijn aangebracht, zoodat een nieuwe wijding van 't kerkgebouw noodzakelijk werd geoordeeld'. Het interieur van de oude Krijtberg, zoals we dat kennen van de foto's van kort vóór de afbraak in 1883, foto's die pater Allard zelf in zijn 'geschiedenis van de Krijtberg' publiceert, is namelijk onmiskenbaar identiek 'enig meubilair uitgezonderd' met het interieur dat de tekening van 1788 van A. de Lelie ons laat zien. Voor 'eene aanzienlijke verandering' koort vóór 1809 is er dan ook geen plaats. Niet omwille van zo'n verandering, maar omdat 'de Krijtberg', of die nu onlangs verbouwd was of niet, hoogstwaarschijnlijk nooit

was geconsacreerd, heeft men de aanwezigheid van monseigneur baron Van Velde De Melroy, voorheen bisschop van Roermond en primaat van Gelderland, die in de dagen van Lodewijk Napoleon, priesters en kerken wijdend, door het Koninkrijk Holland reisde en die, blijkens aantekening vóór in het oudste afleesboek, in 'de Krijtberg', in de wintermaanden 1808/1809, 12 sub-dakens, 19 diakens en 13 priesters had gewijd en aan 885 gelovigen het vormsel had toegediend, benut om dat verzuim te herstellen.

Wat betreft de verbouwing onder pater Fol, in 1835, het luidt in zijn necrologie: 'Aan hem hebben wij de vergrooing en verfraaiing onzer kerk, de herbouwing onzer pastorie te danken'. Het bestek voor de aannemer is getiteld: 'Voorwaarden voor het maken van eene nieuwe pastory en het achteruitbrengen van den kerkmuur..' en pater Allard licht e.e.a. nog toe als volgt: 'Het oude Krijtberggebouw (d.w.z. het smalle woonhuis aan de Singel, dat de naam 'Crytbergh' droeg) werd afgebroken en bijna geheel nieuw opgebouwd, onder één gevel gebracht met het daarnaast gelegen koetshuis, de stalling en vier pakzolders, welke de rijke Elisabeth Mojana ' ten geschenke had gegeven'. Hiermede was de pastorij ongeveer in den tegenwoordigen toestand gebracht en het oude kerkgebouw dertig voet (8.5 meter) langer geworden'.

Volledigheidshalve zij nog vermeld dat de kerkruijme circa 12 meter breed en, sinds 1835, zeker 30 meter lang was en op de eerste verdieping was gelegen. De schuilkerken situeerde men meestal hoger dan de begane grond om zodoende een onbelemmerder lichtinval door de daklantaarn(s), die dan boven de omringende huizen uitstak(en), te verkrijgen. Het middenschip was ongeveer zes en de beide zijbeuken waren elk circa drie meter breed. Boven de zijbeuken bevonden zich de galerijen. O.m. blijft de vraag onbeantwoord, waarvoor men de ruimten onder de kerk, die vanuit de smalle Katersteeg nagenoeg geen daglicht zullen hebben ontvangen, heeft benut. 'Ik heb UWEd eene goede tijding mede te deelen. Zoo als UWEd weet, hebben wij F. 5000 geleend, om de laatste schuld van den bouw der kerk te voldoen. Daarvan was reeds terug gegeven van het legaat Beuns F. 2000. De overige F. 3000 heb ik van daag terug gegeven. Zij waren mij edelmoedig ter hand gesteld, omdat ik er zoo bedrukt uitzag, zoo zeide de milder geveer. God zij gedankt, nu kunnen wij afrekening houden en den ganschen bouw besluiten met een vrolijken avond in de Krijtberg'.

Dit briefje schreef pater J. van Helvoort, rector (1876-1891) van 'de Krijtberg', op 12 november 1884 aan de heer L. van Straaten, penningmeester van het kerkbestuur van de H. Ignatius. Het sloot een tijdperk af van ruim een kwart eeuw van beleidvol handelen en onvermoeid arbeiden voor de bouw van de nieuwe 'Krijtberg'. Want ook voor de gemeenteleden van 'de Krijtberg' gold dat de schuilkerk hen, zowel letterlijk als figuurlijk, begon te benauwen.

Hoewel 'de Krijtberg' per 1 januari 1857, bij de indeling van Amsterdam in parochies, bijkerk van 'de Zaaier' was geworden en zodoende sindsdien een onderdeel vormde van de parochie van de H. Ignatius, was deze subordinatie weinig meer dan een formaliteit. In feite beschouwden zij, die in het aan 'de Krijtberg' toegewezen deel van het parochiegebied woonden, die kerk als hun parochiekerk, waarvoor zij uitsluitend verantwoordelijk waren. Van de vier kerkmeesters van 'de Zaaier' waren er altijd twee die, onder voorzitterschap van de rector van 'de Krijtberg', fungerend als gemachtigde van de patroon, de materiële belangen van die hulpkerk behartigden, terwijl de beide andere kerkmeesters hun aandacht uitsluitend aan 'de Zaaier' besteedden. De bouw van de nieuwe Sint-Franciscus Xaveriuskerk is dan ook helemaal een Krijtberg-aangelegenheid geweest, waarvan echter het initiatief bij de paters jezuïeten lag. Zij, immers, begonnen al in 1857, daarbij handelend middels enkele prominente leden van de Nederlandse Provincie, die onder de firma 'Villefort en Compagnie' een te Amsterdam gevestigde burgerlijke vennootschap hadden opgericht, met de aankoop van belendende percelen. De vraag rijst wel, waarom men aan deze plek bleef vasthouden, nu deze door de parochie-indeling in een uithoek (een 'appendix', zou men kunnen zeggen) van het arbeidsveld was komen te liggen. Op Keizers- en Prinsengracht, nabij de Reestraat, zou men, als men verplaatsing naar 'de Jordaan' al een al te boude stap mocht vinden, de nieuwe kerk heel was centraler en meer binnen het bereik van de bewoners van genoemde volksbuurt hebben gesitueerd. Van pogingen in die richting is niets bekend. Mogelijk wilde men zich niet te dicht vestigen bij de niet-parochiële kerk, die de paters redemptoristen in 1850 aan de Keizersgracht tussen Westermarkt en Reestraat hadden gesticht. Pater-generaal Roothaan had zijn Amsterdamse medebroeders immers nog op 't hart gedrukt, om toch hartelijk met deze zonen van Alfonsus samen te werken en vooral alles wat naar naijver zweemde te vermijden.

Toen pater Van Helvoort, dadelijk na zijn komst in 'de Krijtberg', met voortvarendheid aan 't werk toog, had men de benodigde percelen ten noorden van de Katersteeg al in handen en de

aankoop van die steeg zelf van de Gemeente zou, nu anderen dat uitpad niet meer behoefde, tegen een redelijke prijs mogelijk zijn.

Architect Alfred Tepe, de evenknie van de grote Cuypers, kreeg opdracht om de nieuwe kerk te ontwerpen. Voor het ruim 50 meter diepe maar uitermate smalle bouwterrein schiep hij een imposant kerkgebouw. Voor de gevel aan het Singel had hij maar 17 meter breedte en van het transept, dat men pas kon gaan bouwen nadat door de afbraak van de oude kerk zijwaarts ruimte was verkregen, moest hij de breedte tot 21 meter beperken. Tepe's schepping, de enige die Amsterdam rijk is, onderscheidt zich door haar rijzigheid en vooral ook door de weidsheid van priesterkoor en zijkapellen, met vele ramen bezet, waardoor, evenals door de ramen ter weerszijden van het transept en die hoog boven de galerijen langs het middenschip, het licht rijkelijk binnenstroomt.

In augustus 1883 kon de nieuwe kerk in gebruik worden genoemd en op het patroonfeest, 3 december d.a.v., werd zij door Haarlems pas-gewijde bisschop, Caspar Bottemanne, geconsacreeerd. De kosten, met inbegrip van die voor het gebouw voor sacristie, ornamentenberging en parochiezaal, dat 'eveneens door Tepe in neo-gothische stijl ontworpen' op de plek van de oude schuilkerk verrees, beliepen F. 250.000,-. Daarvan had 'de Sociëteit' F. 40.000,-, zijnde de waarde van de door haar overgedragen grond, renteloos voorgeschoten. Bijna een gelijk bedrag was door parochianen en vrienden bijeengebracht. Aan bijdrage uit de kerkekas, tezamen met gekweekte rente van tijdelijk belegde bouwfondsgelden, ontving met nog circa F. 20.000,-, terwijl voor de ontbrekende F. 150.000,- 4%-obligaties werden uitgegeven.

Wat al binnen de eerste twintig jaar na het gereedkomen van de kerk voor een stijlvolle aankleding door particulieren en corporaties werd aangeboden, somt pater Allard, in zijn in 1904 geschreven 'geschiedenis', als volgt op: -

'Het prachtig ciborium of overhuifd altaar, het Maria-altaar, de communiebank, de kruis- of triomfbalk, de beelden 'komen uit de werkplaatsen van den heer Wilhelm Mengelenberg' de preekstoel en 't Sint Jozefsaltaar uit die van Jozef Cuypers. De geschilderde ramen in het priesterkoor zijn van Geuer (inmiddels rond 1930 door andere vervangen!), die bij de zijaltaren van den heer Nicolaas, die in 't transept van Otto Mengelberg. Het kapelletje van 't H. Hart komt uit het atelier van Raaimakers te Geleen'.

Deze gaven werden later nog aangevuld met de polychromie van het priesterkoor en de zijkapellen; zeven fijnbesneden biechtstoelen; een piëta; gebeeldhouwde kruiswegstaties; vier grote kunstgesmede lichtkronen, om slechts het voornaamste te noemen, en de schat van oude kelken, monstransen, altaargewaden en ornamenten, werd aangevuld met vele nieuwe, uitgevoerd in een aan-het-nieuwe-kerkinterieur-aangepaste stijl.

Met groter en uitbundiger luister dan ooit tevoren, konden nu de kerklijke hoogtijdagen worden gevierd. Maar deze gloriëtijd was slechts kortstondig, want, evenals alle andere binnenstadskerken, ondervond ook 'de Krijtberg' de weerslag van de ontvolking, door de trek naar nieuwere wijken. Bovendien raakte 'de Krijtberg' haar gebied in 'de Joraan' kwijt aan 'de Zaaier', toen die kerk in 1928 van de Keizersgracht naar de Rozengracht werd verplaatst.

De sluiting van de Sint-Catharinakerk bracht met zich mee dat 'de Krijtberg' per 1 januari 1934 tot parochiekerk werd verheven en dat het overgrote deel van het gebied der Sint-Catharinaparochie aan het arbeidsterrein van 'de Krijtberg' werd toegevoegd. Vanzelfsprekend gaf dit enige opleving maar niettemin drong zich de laatste jaren, mede door de voortschrijdende ontkerkelijking, meer en meer de vraag op of 'de Krijtberg' zal kunnen blijven functioneren. Préalabele vragen zijn daarbij of zij, op grond van haar ligging, exemplarische architectonische kwaliteiten e.d. verdient om, eerder dan sommige andere binnenstadskerken, in stand te blijven, en ook of zij een bijzondere geschiktheid heeft voor het vervullen van een veelsoortiger dan haar huidige, beperkte, functie. Dat het interieur van 'de Krijtberg' al ruim tien jaar geleden op even smaakvolle als doeltreffende wijze werd aangepast aan de eisen van de hedendaagse liturgie verdient zeker, bij het te vellen salomonsoordeel, in haar voordeel te strekken. Bewaring en ordening van de archieven.

Deze archieven, beslaande vijf à zes strekkende meter, werden in 1967, door bemiddeling van de Stichting Centraal Archief Katholiek Amsterdam, in bruikleen gegeven aan de Gemeentelijke Archiefdienst.

Blijkbaar hebben de paters van de residentie aan de archieven veel zorg besteed. Met name pater Al. Van de Kant S.J., die in zijn jeugd misdienaar in 'de Krijtberg' was geweest en daar in 1918 als kapelaan terugkeerde, heeft zich beijverd om verspreid liggende stukken en delen bijeen te brengen. In de zestiger jaren zijn de archieven door de archivaris van de Nederlandse

Parochie van de Heilige Franciscus Xaverius (de Krijtberg)

provincie van de Sociëteit van Jezus geordend.

Bij de nu doorgevoerde herordening is er naar gestreeft deze zoveel mogelijk te doen naar analogie van die van andere reeds geïnventariseerde archieven van staties/parochies. Geraadpleegde literatuur.

H.J. Allard S.J., De Sint Franciscus Xaverius-kerk of De Krijtberg te Amsterdam 1654-1904, tweede vermeerderde uitgave, Amsterdam, C.L. van Langenhuysen, 1904.

F. van Hoeck S.J., Schets van de geschiedenis der jezuiten in Nederland, Dekker & van de Vegt N.V., Nijmegen, 1940.

Dalmatius van Heel O.F.M. en Bonfilius Knipping O.F.M., van Schuilkerk tot Zuilkerk, Geschiedenis van de Mozes en Aäronkerk te Amsterdam, Urbi et Orbi, Amsterdam, 1941.

A.D., bijzondere medewerker van het dagblad 'De Nieuwe Dag', Reeks van wekelijkse artikelen onder de titel 'Katholiek Amsterdams Verleden', 1949-1951.

Dr. I.H. van Eeghen, De eigendom van de katholieke kerken te Amsterdam ten tijde van de Republiek, 64^e jaargang van de Bijdragen tot de geschiedenis van het bisdom Haarlem, pag. 217 e.v. 1957.

C.J. Ligthart S.J., De nederlandse jezuitengeneraal Jan Philip Roothaan, een antwoord op de vraag: 'Wat is een jezuiet?', Dekker & van de Vegt, Nijmegen, 1972.

Inventaris

ARCHIEF VAN DE PASTOOR
ARCHIEF VAN HET KERKBESTUUR.....
ARCHIEF VAN HET ZANGKOOR 'A.M.D.G.'
ARCHIEF VAN DE BROEDERSCHAP
↳ VAN HET H. HART VAN JEZUS
ARCHIEF VAN DE BROEDERSCHAP
↳ VAN DE ZALIGE DOOD
ARCHIEF VAN HET GENOOTSCHAP
↳ 'DE EEUWIGE MEMORIE'
ARCHIEF VAN DE BROEDERSCHAP VAN
↳ DE GEDURIGE AANBIDDING EN VERENIGING
↳ VAN HET ALLERHEILIGST SACRAMENT
↳ TOT VERSIERING VAN ARME KERKEN.....
ARCHIEF VAN DE MARIA-CONGREGATIE, ONDER
↳ DE TITEL VAN O.L. VROUW PRAESENTATIE EN
↳ VAN DE H. JOSEPH, VOOR ONGEHUWDE DAMES.....
ARCHIEF VAN DE MARIA-CONGREGATIE VOOR
↳ STUDENTEN AAN DE UNIVERSITEIT VAN
↳ AMSTERDAM, ONDER DE TITEL VAN O.L.
↳ VROUW VAN GOEDE RAAD EN DE Z. PETRUS CANISIUS.....
ARCHIEF VAN HET R.K.
↳ ZANGKOOR 'CONSOLATRIX'
ARCHIEF VAN DE BROEDERSCHAP VAN DE H.
↳ GEEST, TOT VOORTPLANTING VAN HET GELOOF.....
ARCHIEF VAN DE PAROCHIALE AFDELING VAN
↳ HET PAUSELIJK LIEFDEWERK VAN DE H.
↳ APOSTEL PETRUS, TOT OPLEIDING VAN EEN
↳ INLANDSE GEESTELIJKHEID IN DE MISSIES.....
ARCHIEF VAN DE MARIA-CONGREGATIE, ONDER
↳ DE TITEL VAN O.L. VROUW ONBEVLEKT
↳ ONTVANGEN EN VAN DE H. FRANCISCUS
↳ XAVERIUS, GENAAMD: JONGE-WERKGEVERSCONGREGATIE
ARCHIEF VAN DE MARIA-CONGREGATIE, ONDER
↳ DE TITEL VAN O.L. VROUW GEBOORTE EN VAN
↳ DE H. ALOYSIUS, VOOR ONGEHUWDE DAMES.....
ARCHIEF VAN DE MARIA-CONGREGATIE, ONDER

- ↪ DE TITEL VAN O.L. VROUW PRAESENTATIE EN
- ↪ VAN DE H. CATHARINA, VOOR GEHUWDE DAMES.....

1 ARCHIEF VAN DE PASTOOR

1.1 ALGEMENE ZAKEN

- 1 Missives van de paus 1825 - 1885 1 omslag
- 2 Missives van de vice-superior der Hollandse Zending, rechtstreeks 1832 - 1853 1 omslag
- 3 Missives van de vice-superior der Hollandse Zending via de aartspriester van Holland, Zeeland en West-Friesland 1820 - 1853 1 omslag
- 4 Missives van de aartspriester van Holland, Zeeland en West-Friesland 1820 - 1853 1 omslag
- 5 Missives van de landdeken van Amstelland 1832 - 1850 1 omslag
- 6 Missives van het nederlandse episcopaat 1868 - 1941 1 omslag
- 7-13 Missives van de bisschop van Haarlem 1853 - 1941 7 omslagen
 - 7 - 1853 - 1861
 - 8 - 1861 - 1876
 - 9 - 1878 - 1883
 - 10 - 1884 - 1903
 - 11 - 1904 - 1928
 - 12 - 1928 - 1931
 - 13 - 1936 - 1941
- 14 Missives van de bisschop van Haarlem aan de pastoors van Amsterdam 1862 - 1876 1 omslag
- 15 Missives van de bisschop van Haarlem aan geestelijkheid en gelovigen van Amsterdam 1853 - 1895 1 omslag
- 16 Missives van de vicaris-generaal van de bisschop van Haarlem 1895 - 1939 1 omslag
- 17-51 Aflaesboeken 1806 - 1925 35 delen
 - 17 - 1806 - 1813
 - 18 - 1813 - 1822
 - 19 - 1823 - 1826
 - 20 - 1826 - 1829
 - 21 - 1829 - 1836
 - 22 - 1836 - 1843
 - 23 - 1844 - 1848
 - 24 - 1848 - 1851
 - 25 - 1851 - 1856
 - 26 - 1856 - 1861
 - 27 - 1862 - 1869
 - 28 - 1869 - 1875
 - 29 - 1875 - 1878
 - 30 - 1878 - 1881
 - 31 - 1881 - 1884
 - 32 - 1884 - 1887
 - 33 - 1887 - 1889
 - 34 - 1889 - 1892
 - 35 - 1892 - 1894
 - 36 - 1894 - 1896

- 37 - 1896 - 1897
- 38 - 1897 - 1898
- 39 - 1898 - 1901
- 40 - 1901 - 1902
- 41 - 1902 - 1903
- 42 - 1903 - 1905
- 43 - 1905 - 1907
- 44 - 1907 - 1909
- 45 - 1909 - 1911
- 46 - 1911 - 1915
- 47 - 1915 - 1918
- 48 - 1918 - 1920
- 49 - 1921 - 1923
- 50 - 1923 - 1924
- 51 - 1924 - 1925

1.2 BIJZONDERE ZAKEN

1.2.1 OPRICHTING VAN DE PAROCHIE EN VASTSTELLING VAN DE PAROCHIEGRENZEN

- 52 Stukken van de door mgr. F.J. van Vree, bisschop van Haarlem, ingestelde commissie van reguleren, om de bisschop te adviseren t.a.v. de voorgenomen verdeling van Amsterdam in parochies, en andere stukken betreffende die verdeling 1853 - 1857 1 omslag
- 53 Missive van de bisschop van Haarlem aan geestelijkheid en gelovigen van Amsterdam, waarin de verdeling van de stad in parochies wordt aangekondigd 1856 1 omslag
- 54 Missive van de bisschop van Haarlem, waarbij de Amsterdamse parochies, waaronder die van de H. Ignatius met haar hulpkerk van de H. Franciscus Xaverius, worden opgericht en de grenzen der parochies worden aangegeven 1856 1 omslag
- 55 Missive van de bisschop van Haarlem, handelende over de parochie-indeling van Amsterdam in het algemeen en over de parochiekerk van de H. Ignatius en haar hulpkerk van de H. Franciscus Xaverius in het bijzonder. Afschrift 1856 1 omslag
- 56 Circulaire van de bisschop van Haarlem, gericht aan de pastoors in de steden, die onlangs in parochies zijn verdeeld 1856 1 omslag
- 57 Brief van de bisschop van Haarlem aan pater A. Consen, pastoor van de statie 'de Krijtberg', waarbij deze, in verband met de oprichting in Amsterdam, per 1 januari 1857, van parochies en de toevoeging van 'de Krijtberg' als hulpkerk aan 'de Zaaier' (H... 1856 1 omslag
- 58 Koninklijk besluit, waarbij de 32 parochies, die sinds 1 januari 1857 de 45 staties in negen steden in Noord- en Zuid-Holland vervangen, worden erkend en tevens de aan de pastoors kapelaans van die parochies te verlenen Rijksjaarwedden worden... 1857 1 omslag
- 59 Parochiale kaart van Amsterdam 1915 ca. 1 omslag

1.2.2 FINANCIEN

- 60 Kwitanties voor terugontvangst van bij de paters van 'de Krijtberg' gedeponeerde gelden of waardepapieren 1878 - 1895 1 omslag

1.2.3 EIGENDOMMEN

1.2.3.1 GIFTEN, LEGATEN, ERFSTELLINGEN EN FUNDATIES

- 61 Stukken betreffende erfstellingen, legaten, schenkingen en fundaties 1800 ca. - 1925 1 omslag
- 62 Brief van pater J. van Helvoirt S.J., rector van 'de Krijtberg', aan de vicaris-generaal van de bisschop van Haarlem, houdende verzoek om te bepalen tegen welk stipendium bedragen, bestemd voor te lezen missen, mogen worden besteed, met appointement... 1918 1 omslag

1.2.4 PAROCHIANEN

- 85-86** Register van de eerste-communicanten 1850 - 1933 2 delen
 - 85 - 1850 - 1880
 - 86 N.B. In deel nr. 86 zijn ook nu en dan de namen van vormelingen opgenomen 1894 - 1933
- 87-88** Aflaesboek met de namen van degenen die bediend zijn en van hen die zijn overleden 1851 - 1892 2 delen
 - 87 - 1851 - 1871
 - 88 - 1872 - 1892
- 89-104** Register met namen, en adressen, van kerkbezoekers/parochianen 1799 - 1899 ca. 16 delen
 - 89 Naamlijst, alfabetisch 1799
 - 90 Naamlijst, alfabetisch 1800
 - 91 Adreslijst, alfabetisch 1800
 - 92 Naamlijst, alfabetisch 1802
 - 93 Adreslijst, alfabetisch 1802
 - 94 Naamlijst, alfabetisch (1418 paschanten)
 - 95 Naamlijst poenitenten van pater Fol 1815 - 1822
 - 96 Naamlijst poenitenten van pater Donche 1816 - 1817
 - 97 Naamlijst poenitenten van resp. pater Luyten en pater Peeters 1818 - 1825
 - 98 Paaslijst 1835 1 katern
 - 99 Naamlijsten van diverse categorieën 1850 - 1858
 - 100 Naam- en adreslijst van parochianen 1850 - 1858
 - 101 Naam- en adreslijst van paschanten, alfabetisch 1857 - 1866
 - 102 Naam- en adreslijst van paschanten, alfabetisch op naam 1866 - 1876
 - 103 Naam- en adreslijst van paschanten, alfabetisch op naam 1868 - 1877
 - 104 Naam- en adreslijst van de parochianen, alfabetisch zowel op naam als op straatnaam 1899 ca.
Sommige delen zijn, of tegelijkertijd of naderhand, ook gebruikt om namen van eerste-communicanten, catechismus-leerlingen en leden van broederschappen te noteren
- 105** Stukken, houdende verzoeken aan de paus om, en verlening door hem (via de secretaris van de Congregatie de Propaganda Fide en de vice-superior der Hollandse Zending) van, dispensatie in huwelijksbeletselen 1821 - 1852 1 omslag
- 106** Ingekomen stukken betreffende huwelijkszaken 1823 - 1954 1 omslag
- 107** Missives van de vice-superior der Hollandse Zending, houdende dispensatie in huwelijksbeletselen 1826 - 1852 1 omslag
- 108** Missives van de bisschop van Haarlem, houdende toestemming tot toediening van het doopsel onder voorwaarde 1865 - 1957 1 omslag
Alfabetisch, op naam van betrokkenen, gerangschikt
- 109** Missives van de bisschop van Haarlem, houdende toestemming tot toediening van het doopsel na het afleggen van de geloofsbelijdenis en het eventueel vervullen van andere voorwaarden. 1897 - 1955 1 omslag
Alfabetisch, op naam van betrokkenen, gerangschikt
- 110** Missive van mgr. A.J. Callier, bisschop van Haarlem, houdende toestemming om een kind 'in domo privata' te dopen 1905 1 omslag
- 111** Stuk, waarbij pater J.H. van Gent S.J., kapelaan van 'de Krijtberg', de pastoor van de parochie 'de Liefde' te Amsterdam verzoekt om volmacht om iemand, wonende in diens parochie, te dopen, met appointment waarbij dat verzoek wordt ingewilligd 1948 1 omslag
- 112** Stukken betreffende inschrijvingen in geboorte- en in doopregisters 1767 - 1955 1 omslag

- 113** Missives van de bisschop van Haarlem, houdende machtiging om buitende kerk-geldig-gedoopten, na het afleggen van de geloofsbelijdenis en het eventueel vervullen van andere voorwaarden, in de katholieke kerk op te nemen *1865 - 1925 1 omslag*
Alfabetisch, op naam van betrokkenen, gerangschikt
- 114** Missives van de bisschop van Haarlem, houdende dispensatie in huwelijksbeletselen *1855 - 1953 1 omslag*
Alfabetisch gerangschikt op naam van de katholieke partij of, ingeval zowel man als vrouw katholiek zijn, op naam van de man
- 115** Missives van de bisschop van Haarlem, houdende toestemming om tot het ontvangen der sacramenten te worden toegelaten, hoewel betrokkenen gescheiden van het echtgeno(o)t(e) leven *1905 - 1955 1 omslag*
Alfabetisch, op naam van betrokkenen, gerangschikt
- 116** Brief aan mgr. P. Stroomer, deken van Amsterdam, houdende verzoek om dekenale toestemming voor een parochiaan, om voor de duur van drie maanden gescheiden van tafel en bed van echtgenote te leven en toch godsdienstplichten te kunnen vervullen, met... *1927 1 omslag*
- 117-130** Extracten uit het huwelijksregister der burgerlijke stand, overgelegd om te doen blijken dat, voorafgaande aan de kerkelijke huwelijksvoltrekking, het burgerlijk huwelijk werd gesloten *1812 - 1847 14 omslagen*
- 117** - *1812 - 1813*
- 118** - *1814 - 1818*
- 119** - *1819 - 1821*
- 120** - *1822 - 1824*
- 121** - *1825 - 1827*
- 122** - *1828 - 1830*
- 123** - *1831 - 1833*
- 124** - *1834 - 1836*
- 125** - *1837 - 1839*
- 126** - *1840 - 1841*
- 127** - *1842 - 1843*
- 128** - *1845*
- 129** - *1846*
- 130** N.B. 1844 ontbreekt *1847*
- 131** Stuk, houdende bereidverklaring van een grondeigenaar te Stratum, N.Br., om tot een bepaald bedrag bij te dragen in het levensonderhoud van een onecht kind, door tussenkomst van de rector van 'de Krijtberg' en onder voorwaarde van strikte geheimhouding... *1860 1 omslag*
- 1.2.5** KERKELIJKE DIENSTEN EN GEESTELIJKE VERZORGING
- 132** Stukken, houdende aankondiging van en aanwijzingen i.v.m. het vormbezoek van mgr. F.J. van Vree, bisschop van Haarlem, aan Amsterdam *1854 1 omslag*
- 133** Missive van mgr. F.J. van Vree, bisschop van Haarlem, aan geestelijkheid en gelovigen van de parochie van de H. Ignatiuste Amsterdam, betreffende het a.s. bezoek van de bisschop aan die parochie en de toediening van het vormsel *1860 1 omslag*
- 134** Voorschriften en richtlijnen voor de toediening van het vormsel *1918 1 omslag*
- 135** Stukken, houdende mededelingen betreffende de viering van het jubileumjaar 1850 *1850 1 omslag*
- 136** Reglement voor de dienst in de cellulaire gevangenis te Amsterdam *1850 1 omslag*
- 137** Brief van de bisschop van Haarlem aan pater J. Ruscheblatt, waarin wordt aangegeven hoe de katholieke gedetineerden in de cellulaire gevangenis aan

de voorwaarden voor het verdienen van de Jubilé-aflaat kunnen voldoen
1858 1 omslag

Pater Ruscheblatt was toen nog kapelaan van 'de Zaaier'. Ook nadat hij in 1859 tot rector van 'de Krijtberg' was aangesteld, bleef hij belast met de zielzorg voor de gedetineerden

138 Declaratie, wegens gedane voorschotten ten behoeve van de kerkelijke dienst in het Huis van Arrest in 1901, uitgebracht door de rector van 'de Krijtberg', belast met de zielzorg in genoemd Huis *1902 1 stuk in 1 omslag*

139 Beschikking 'bezoekregeling 1923' van de Minister van Justitie, betreffende het verlenen van toegang tot gevangenen aan reclasserings-ambtenaren *1923 1 omslag*

140 Biecht of paasbriefjes en vorm- en bidprentjes *1833 ca. - 1880 1 omslag*

141 Stukken, houdende richtlijnen voor uniformiteit in Amsterdam voor catechismus-onderwijs en data voor eerste-, plechtige- en algemene-H. Communie *1916 - 1952 1 omslag*

142 Foto van de groep misdienaars *1904 1 omslag*

143 Circulaire, houdende aankondiging aan de geestelijkheid van Amsterdam van een aldaar te houden nationaal eucharistisch congres *1922 1 omslag*

1.2.6 WIJDING VAN KERK, KRUISWEG EN ALTAAR EN PLAATSING VAN RELIKWIEN

144 Akten van wijding/consecratie van kerk en altaren en van de plaatsing van relikwieën in de altaarstenen *1855 - 1883 1 omslag*

145 Stukken betreffende de oprichting en inzegening van een kruisweg *1882 - 1918 1 omslag*

1.2.7 ARMENZORG

146 Stukken betreffende de bemoeiingen van de pastoor met de armverzorging *1842 - 1855 1 omslag*

1.3 DIVERSEN

147 Missive van de aartsbisschop van Utrecht, houdende de aankondiging van een provinciaal concilie *1865 1 omslag*

148 Circulaire van pater-generaal van de Sociëteit van Jezus, handelende over misstipendia *1887 1 omslag*

149 Brief van pater A. Daniëls S.J., rector van 'de Krijtberg' van 1907 tot 1915, aan diens opvolger, pater J. van Helvoirt S.J. (1915-1922), houdende enkele antwoorden op gevraagde inlichtingen over het beheer van kerk en gemeente. 1915 (?). *1 omslag*

150 Circulaires betreffende de landelijke, diocesane en dekenale organisatie van de missie-actie *1919 - 1926 1 omslag*

151 Brief van pater A. van de Kant S.J., van 1918 tot 1924 kapelaan in 'de Krijtberg', aan pater J. Jorna S.J., van 1925 tot 1926 rector van die kerk, houdende inlichtingen over het archief dier kerk *1925 1 omslag*

1.4 VARIA

152 Akte van transport van een zeepziederij, met een woning en een kleine woning daarnaast, in de Rozeboomsteeg, door Lysbet Willemsdr. Weduwe van Dirck Arentsz. Aan haar broeder Jan Willem Bogaert *1616 1 charter*

153 Akte van transport van een huis en erf op de Ossenmarkt, thans Muntplein, door Doctor Jesse Cornelisz. Van Beijeren, diens zuster Neeltje Cornelis en Trijntje Otten Weduwe Cornelis Jevesz., aan Cornelis Cornelisz. Jonghman, vleeshouwer *1628 1 charter*

154 Proces-verbaal van een familieraadvergadering, in het bijzijn van vrederechter en griffier, waarbij een voogd en toeziende voogd over de minderjarige Hermanus Michaël Breuker worden aangesteld *1834 1 omslag*

- 155 Declaratie van de notarissen Commelin Weyland aan de heer J.W. Kerkhoven, wegens het passeren van acte enz., waarbij J.W. Kerkhoven en Jhr. Mr. W.B. de Salve de Bruneton hebben verkocht aan A. van Dijk, weduwe van F.A. van Wyck, het huis en erf, thans... 1839 1 omslag
- 156 Kwitantie van de Ontvanger van het precario voor C.H. Jansen, als eigenaar van het perceel in de Langestraat thans genummerd 40, tussen de Romolenstraat en de Korsjespoortsteeg, wegens 2 jaar precario à f. 1,- per jaar, verschenen 1 mei 1841, voor een... 1841 1 omslag
- 157 Authentiek extract uit het translaat van het testament d.d 19 juni 1876 van pater Leonardo Schmedding, oud 28 jaar, afkomstig uit Amsterdam en verblijvende in Santiago in Chili 1877 1 omslag
- 158 Vastenbrief van de wijbisschop van het diocees Osnabrück, Karl Anton Lüpke 1840 1 omslag
- 159 Vastenbrief van de apostolische vicaris van 's Hertogenbosch, mgr. Joannes Zwijsen 1852 1 omslag
- 160 Brief, in het latijn, van pater J. Ruscheblatt, verbonden aan de kerk van de H. Michaël te Sittard, gericht aan mgr. A.Paredis, bisschop van Roermond, houdende verzoek om volmacht om een getuige van een duel van de ipso-facto-opgelopen excommunicatie... 1853 1 omslag
- 161 Brief van mgr. F.J. van Vree, bisschop van Haarlem, gericht aan pater A. Consen S.J., superior van 'de Krijtberg', in diens toenmalige (1850-1854) kwaliteit van (eerste) provinciaal van de nederlandse provincie der Sociëteit van Jezus. Copie 1853 1 omslag
- 162 Conceptbrief aan de Minister der zaken van de R.K. Eredienst, betreffende de betaalbaarstelling van rijkspensioen verleend aan zielzorgers 1858 1 omslag
- 163 Album met foto's van Amsterdamse stadsgezichten 1870 ca. 1 deel
- 164 Foto's van Amsterdamse stadsgezichten en van bekende persoonlijkheden 1870 ca. - 1900 1 omslag
- 165 Notitie van pater A. de Wit S.J., pastoor van 'de Zaaier', bevattende een van deskundige zijde gegeven antwoord op een drietal vragen, die zich, bij gelegenheid van de begrafenis van pater J. Ruscheblatt, rector van 'de Krijtberg' over de 'sepultura... 1872 1 omslag
- 166 Stukken betreffende het perceel Herengracht 397, op de zuidelijke hoek van de Beulingsloot, geen eigendom van de parochie, maar blijkbaar van een stichting van 'de Sociëteit' 1875 1 omslag
- 167 Foto's van enkele pastoors, kapelaans, parochianen en vrienden van 'de Krijtberg' 1875 ca. - 1950 ca. 1 omslag
- 168 Uitgave van de 'Typographia polyglotta' van de S.C. de Propaganda Fide te Rome, bevattende alle aflaten en privileges aan de Sociëteit van Jezus verleend 1883 1 omslag
- 169 Foto van het, bij gelegenheid van een jubileum van pastoor en deken Schweitzer, versierde interieur van de Sint Catharinakerk 1902 1 omslag
- 170 Groepsfoto van de leden der conferentie H. Franciscu Xaverius van de Sint-Vincentiusvereniging, bij het feestdiner ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan dier conferentie, waarbij twee paters als gasten 1910 ca. 1 omslag
- 171 Foto van het gebouw van 'Geloof en Wetenschap', R.K. Leeszaal en Bibliotheek, Herengracht 415 1920 ca. 1 omslag
- 172 Stuk, aangevende enkele wijzigingen in de voorschriften voor de wijze van beheer over de bezittingen van de residentie 1935 1 omslag
- 173 Twee nummers van 'De Heilige Stede', officiële wekelijkse kerklijst van het dekenaat Amsterdam 1939 1 omslag

- 174 Stuk, betreffende het huldeblijk door de priesters van het diocees aan te bieden aan de bisschop, mgr. J.P. Huibers, ter gelegenheid van diens 40-jarig priesterfeest. 1939 1939 1 omslag
- 175 Stukken, betreffende priester-jubilea van pastoors en kapelaans 1943 - 1946 1 omslag
- 176 Notitie, met enkele historische gegevens betreffende de statie 'de Krijtberg' s.d. 1 omslag
- 177 Serie lichtbeelden, betreffende de Mexicaanse martelaren s.d. 1 omslag

2 ARCHIEF VAN HET KERKBESTUUR

2.1 ALGEMENE ZAKEN

2.2 BIJZONDERE ZAKEN

2.2.1 OPRICHTING EN REGLEMENTEN

- 181 Algemeen reglement voor de parochiale kerkbesturen in het bisdom Haarlem 1854 1 omslag
- 182 Instructie voor de dekens, omtrent hetgeen zij, in die hoedanigheid, bij de oprichting van parochiale kerkbesturen in hun dekenaat te verrichten hebben, en afschrift van de brief van de bisschop van Haarlem houdende toelichting op deze instructie 1856 1 omslag
- 183 Proces-verbaal van de overdracht door pater A. Consen A.J., ten overstaan van de deken van Amsterdam, van de goederen, effecten, bescheiden enz., afkomstig van de opgeheven statie van de H. Franciscus Xaverius, aan het parochiaal kerkbestuur 1857 1 omslag
- 184 Reglement van orde en huishoudelijk reglement voor het parochiaal kerkbestuur der hulpkerk van de H. Ignatius, waaraan de goedkeuring door de bisschop van Haarlem is onthouden, omdat de reglementen voor het parochiaal kerkbestuur van de H. Ignatius ook... 1857 1 omslag
Zie nr. 186
- 185 Missives van mgr. F.J. van Vree, bisschop van Haarlem, betreffende de organisatie van het kerkbestuur van S. Ignatius met de hulpkerk van S. Franciscus Xaverius. Afschriften 1857 - 1858 1 omslag
- 186 Reglement van orde en huishoudelijk reglement voor het kerkbestuur van de parochie van de H. Ignatius te Amsterdam en brief van de bisschop van Haarlem, waarbij het goedgekeurde huishoudelijk reglement aan pastoor L. van Rijkevorsel wordt toegezonden... 1857 - 1858 1 omslag
- 187 Missive van mgr. G.P. Wilmer, bisschop van Haarlem, waarbij aan kerk- en armbesturen wordt medegedeeld, dat voortaan de visitatie door de deken zal geschieden en dat jaarrekeningen, begrotingen, voordrachten voor benoeming en verzoeken om ontslag van... 1862 1 omslag
- 188 Missive van mgr. G.P. Wilmer, bisschop van Haarlem, houdende nadere richtlijnen voor de parochiale kerkbesturen 1864 1 omslag

2.2.2 PERSONEEL

- 189 Brief van de secretaris van het kerkbestuur, J. Meijer, aan het medelid L. Lasance, houdende convocatie door de in de pastorie van 'de Zaaier' te houden vergadering 1860 1 omslag
- 190 Stukken, betreffende de benoeming van kerkmeesters 1866 - 1868 1 omslag

2.2.3 FINANCIEN

191-193 Grootboek 1857 - 1913 2 delen

191 - 1857 - 1898

192 - 1899 - 1913

193 - 1914 - 1924

194 Maandstatenboek 1937 - 1947 1 deel

195 Instructie voor het opstellen van de jaarlijkse begroting en rekening- en-verantwoording, ter goedkeuring voor te leggen aan de bisschop 1857 1 deel

196 Brief van mgr. G.P. Wilmer, bisschop van Haarlem, houdende nadere richtlijnen voor de kerkbesturen, voor de juiste verantwoording van hun financieel beheer. Afschrift 1864 1 omslag

197 Staten, houdende jaarlijkse begroting voor het bisdom 1858 - 1936 1 omslag

1882 ontbreekt

198 Staten, houdende jaarlijkse rekeningen verantwoording aan het bisdom 1857 - 1935 1 omslag

199 Stukken, betreffende het verhuren van kerkplaatsen 1858 - 1923 1 omslag

200 Register, houdende aantekeningen van inkomsten en uitgaven in verband met de bouw van de nieuwe kerk 1880 - 1884 1 deel

201 Circulaire, waarin het kerkbestuur een beroep doet op de financiële steun van de parochianen 1923 1 omslag

202 Lijst van namen van weldoeners en van de bedragen aan jaarlijkse contributie, door hen toegezegd. Begin 20^e eeuw s.d. 1 omslag

203 Lijst van op bepaalde zon- en feestdagen te houden collectes voor bijzondere doeleinden s.d. 1 omslag

2.2.4 EIGENDOMMEN

2.2.4.1 ALGEMEEN

204-205 Inventaris van eigendommen 1889 - 1929 2 omslagen

204 Kerkmeubelen en effecten. In drievoud 1889

205 Kerk- en sacristiegebouw en kerkmeubelen, ornamenten en paramenten. In tweevoud 1924 - 1929

2.2.4.2 EFFECTEN

206 Stukken, betreffende uitgegeven obligaties 1881 - 1938 1 omslag

207 Inventaris van geldswaardige stukken 1895 - 1915 1 deel

208 Afrekeningen van door een effectenmakelaar geïnde coupons 1922 - 1932 1 omslag

209 Stukken, betreffende aan P. Uytbroek verstrekte onderhandse geldlening van f. 500,- 1932 1 omslag

2.2.4.3 ONROERENDE GOEDEREN

2.2.4.3.1 KERK EN PASTORIE

210 Notitie, betreffende niet-meer-aanwezige akte van overdracht van het kerkgebouw aan pater Adam Beckers en betreffende de nalatenschap van genoemde pater. Begin 19^e eeuw 1 omslag

211 Plattegronden van de percelen, die geheel of gedeeltelijk zijn aangekocht voor de bouw van de nieuwe kerk 1875 ca. 2 stukken

212 Stukken, betreffende de vereiste toestemming van burgerlijke en kerkelijke overheid voor de bouw van de nieuwe kerk met sacristiegebouw 1879 - 1884 1 omslag

Parochie van de Heilige Franciscus Xaverius (de Krijtberg)

- 213** Niet uitgevoerd schetsontwerp voor de nieuwe 'Krijtberg' door A. Tepe 1879 ca. 1 stuk
- 214** Rekening-courant met effectenmakelaars, wegens prolongaties ter financiering van de bouwkosten der nieuwe kerk 1880 - 1883
- 215** Ontwerptekeningen van de nieuwe kerk, door A. Tepe 1880 4 stukken
- 215A** Ontwerptekeningen van de nieuwe kerk in blauwdruk , door A. Tepe 1880 7 stukken
Met funderingsplan op calqueerlinnen
- 216** Stukken, betreffende de aanbesteding van de bouw van de nieuwe kerk 1880 - 1881 1 omslag
- 217** Rekening-courant met L. Vlasman, aannemer van de bouw van de nieuwe kerk 1881 - 1884 1 omslag
- 218** Stukken, houdende rekening-en-verantwoording, met de bijbehorende bewijsstukken, van de inkomsten en uitgaven ter zake van de bouw van de nieuwe kerk 1881 - 1884 1 omslag
- 219** Eigendomsbewijzen en bijbehorende stukken, bevattende het kerkgebouw en het gebouw achter de pastorie, bevattende o.m. sacristie, ornementenkamer en bovenzaal 1881 - 1888 1 omslag
- 220** Ontwerptekeningen voor het nieuwe sacristie-gebouw en een bibliotheek 1882 ca. - 1883 4 stukken
- 221** Stukken, betreffende de aanbesteding en uitvoering van de bouw van het sacristie-gebouw 1882 - 1883 1 omslag
- 222** Interieur van het oude kerkgebouw en interieur van de Cathariakerk aan het Singel, met decoraties ter gelegenheid van de feestelijkheden bij het 15-jarig pastoorsjubileum van Mgr. Schweitzer, deken van Amsterdam. Foto's door onbekende fotografen 1880 - 1902 2 stukken
- 223** Foto's van het interieur van de nieuwe kerk door Joh. Bickhoff, A. Favier, Studio Walt Verwey (Johannesburg) en onbekende fotografen 1896 - 1948 ca. 9 stukken
auteursrechtelijk beschermd
- 223A** Foto's van het interieur van de kerk door onbekende fotografen 1890 ca. - 1896 3 stukken
- 223B** Foto's van het interieur van de kerk door Fotobureau Jan Schiet 1950 ca. 5 stukken
auteursrechtelijk beschermd
- 224** Afbeeldingen van het exterieur van kerk en pastorie 1881 ca. - 1925 ca. 2 stukken
- 225** Stukken, betreffende werkzaamheden aan gebouwen en installaties 1885 - 1948 1 omslag
- 226** Stukken, betreffende de elektrische installatie in de kerk 1906 - 1913 1 omslag
- 227** Stukken, betreffende de centrale verwarming van de kerk 1893 - 1940 1 omslag
- 228** Stukken, betreffende brandbeveiliging en brandverzekering 1854 - 1903 1 omslag
- 229** Brieven van de vicaris-generaal van de bisschop van Haarlem, houdende machtiging tot het bekostigen van voorzieningen aan kerkgebouw en installaties 1918 - 1948 1 omslag
- 230** Ontwerptekeningen van het zangkoor 1925 2 stukken

- 231 Notitie, van de hand van pater L. Levelt S.J., vanaf einde 1933 tot overlijden (1957?) kapelaan in 'de Krijtberg', houdende gegevens over stichting, bouwkosten en afmetingen van de kerk *s.d. 1 stuk*

2.2.4.3.2 ANDERE ONROERENDE GOEDEREN

- 232 Retroacta van de Katersteeg, de steeg zelf! 1879 1 omslag
- 233 Retroacta van perceel Singel 444 1701 - 1871 1 omslag
- 234 Retroacta van perceel Singel 446/Katersteeg 1 en 2 1616 - 1869 1 omslag
- 235 Retroacta van perceel Singel 442/Katersteeg 3 1668 - 1868 1 omslag
- 236 Retroacta van perceel Katersteeg 4 1815 - 1863 1 omslag
- 237 Retroacta van perceel Katersteeg 5 1797 - 1873 1 omslag
- 238 Retroacta van perceel Katersteeg 6 1759 - 1879 1 omslag
- 239 Retroacta van perceel Katersteeg 7 1815 - 1865 1 omslag
- 240 Retroacta van perceel Beulingstraat 15 1709 - 1857 1 omslag
- 241 Retroacta van perceel Herengracht 421 1678 - 1878 1 omslag
- 242 Retroacta van perceel Herengracht 423 1787 - 1879 1 omslag
- 243 Retroacta van perceel Herengracht 425 1674 - 1879 1 omslag

2.2.4.4 KERKMEUBELN EN-VERSIERING

- 244 Inventaris, in drievoud, van ornamenten en paramenten 1889 1 omslag
- 245 Inventaris, met historische gegevens, van kerkmeubelen, ornamenten en paramenten, opgemaakt in 1910 (?) door pater Aloys. van de Kant S.J., en in 1950 aangevuld, geordend en gecontroleerd door pater L. Levelt S.J. 1910 - 1950 1 deel
- 246 Notities, grotendeels van de hand van pater L. Levelt S.J., vanaf einde 1933 tot overlijden (1957?) kapelaan in 'de Krijtberg', houdende gegevens over herkomst en waarde van paramenten, ornamenten en kerkmeubelen *s.d. 1 omslag*
- 247 Inventaris van kerkmeubelen, ornamenten en paramenten *s.d. 1 omslag*
- 248 Stukken, betreffende het orgel 1838 - 1925 1 omslag
- 249 Rekeningen en kwitanties, betreffende aanschaffingen en onderhoud 1879 - 1928 1 omslag
- 250 De altaarstukken van de beide zij-altaren in de oude 'Krijtberg'. Foto's door een onbekende fotograaf 1900 ca. 2 stukken
- 251 Maria-altaar, waaronder detailfoto's. Foto's door Studio Walt Verwey (Johannesburg) 1943 ca. - 1948 ca. 7 stukken
auteursrechtelijk beschermd
- 252 Een van de zeven biechtstoelen (1889). Foto door een onbekende fotograaf 1900 ca. 1 stuk
- 253 Ontwerptekeningen (variant A en B) van de preekstoel door P.J.H. Cuypers, uitgevoerd door de firma Cuypers en Stoltzenberg 1881 2 stukken
- 254 Het beeld van het H. Hart, achter in de kerk links, met ciborium en verdere entourage. Foto's door Henri Kleijn en Johannes Bickhoff 1950 ca. 2 stukken
auteursrechtelijk beschermd

- 255** Het hoogaltaar en de 'piéta', achter in de kerk rechts. Foto's door Henri Kleijn 1950 ca. 2 stukken
auteursrechtelijk beschermd
- 256** Preekstoel, communiebank, detail biechtstoel (in tweevoud), detail van een schilderstuk, beeld. Foto's door Studio Walt Verwey (Johannesburg) 1943 ca. - 1948 ca. 7 stukken
auteursrechtelijk beschermd
- 257** Kostbare kelken en monstransen. Foto's door Associated Correspondents 1930 ca. 7 stukken
auteursrechtelijk beschermd
- 258** Paramenten. Foto's door Vinkenbos en Dewald 1910 ca. 8 stukken
- 259** Tekeningen van ontworpen maar niet uitgevoerde kerkmeubelen en ornamenten 1883 5 stukken
- 259A** Schetsontwerpen van gaslantaarns 1883 ca. 4 stukken
- 259B** Ontwerptekeningen van gebrandschilderde glas-in-loodramen en van de preekstoel. Met nummer van de Katholieke Illustratie waarin beschrijving en afbeelding van de nieuwe preekstoel 1883 - 1886 4 stukken
- 259C** Ontwerptekening van een gebrandschilderd glas-in-loodraam met voorstelling van de Aanbidding der Koningen door Latteux-Bazin te Le Mesnil Saint Firmin (Fr.) 1883 1 stuk
- 2.2.4.5** GIFTEN, LEGATEN, ERFSTELLINGEN EN FUNDATIES
- 260-263** Fundatie-register 1855 - 1899 4 delen
- 260** - 1855 - 1860
- 261** - 1868 - 1882
- 262** - 1883 - 1894
- 263** - 1895 - 1899
- 264-327** Stukken betreffende giften, legaten, erfstellingen en fundaties 1858 - 1947 64 omslagen
De tussen-haakjes-geplaatste jaartallen zijn de jaartallen van de testamenten
- 264** Achttienhoven, Aldegonda J.C. (1880) 1882
- 265** Alders, George Heinrich, (1897) 1905
- 266** Althoff..(?) 1892
- 267** Andrau, weduwe W.L. de Frederici geb. Elisabeth J. 1880
- 268** Arripe, d', fonds 1902 - 1905
- 269** Beek, weduwe L. van Rijn geb. Petronella M. van der 1858 - 1860
- 270** Beekman, weduwe H. Drost geb. Anna Marga 1865
- 271** Beguin, Pierre Andriën 1860 - 1861
- 272** Berlee, Anna 1872 - 1876
- 273** Beuns, Constantia Liboria, (1883) 1884
- 274** Bloemsma, Bouman en Lammerding, dames 1871
- 275** Bonnike, Antonius M.A., (1926) 1927
- 276** Cocx, weduwe A.J. Althoff geb. Catha Gera 1891
- 277** Dekker, Anna Carolina Maria, (1918) 1924
- 278** Dirk, echtpaar W. 1853 - 1855
- 279** Dijk, Mej. M.J. van 1925
- 280** Ebbinkhuysen, weduwe J. Gies geb. Anna C.C., (1881) 1894

Parochie van de Heilige Franciscus Xaverius (de Krijtberg)

- 281 Elsenburg, Catharina Maria, 1924 1924
- 282 Feenstra, weduwe D. van Raath geb. Ymke 1947
- 283 Freskes, Henriëtte 1861
- 284 Frieling, Maria Dorothea, (1870) 1871
- 285 Heerkens, echtpaar Hanlo en Marisa. Dr. Jan 1917
- 286 Harmsen, J.A. 1876
- 287 Hessel, Mej. Christina van, (1866) 1869
- 288 Hendrichs-Heijman, familie 1922
- 289 Herpen, van Hendricus Petrus 1901
- 290 Heijdenrijck, Henriëtte H.M., (1905) 1907
- 291 Hoelen, Quirinus G.F., (1883) 1907 - 1908
- 292 Hogenbosch, Antonius 1872
- 293 Jong, Joannes de, (1852) 1865
- 294 Jongh, Antonie de, (1902) 1905
- 295 Kant, Johannes Theodorus van de (1924) 1924
- 296 Kaptein, Johannes 1890
- 297 Koedijk, Antonius Chr.M., (1880) 1916
- 298 Koedijk, gebroeders 1872
- 299 Lantz, Susanna M.J., (1866) 1899
- 300 Leenhof, Alida 1859
- 301 Linnenschmidt von Löffelt, Elisabeth J. 1869
- 302 Malherbe, Maria Th.P., (1855) 1865 - 1866
- 303 Mattijzen, Joanna 1859
- 304 Maurix, Joanna, (1879) 1883
- 305 Meijer, Henricus Mathias 1874 - 1878
- 306 Niewind, Cato 1866 - 1867
- 307 Nijpels, weduwe A.C. Bouman geb. El. Ma., (1878) 1880
- 308 Ogtrop, weduwe van Fr.J.M. Coenen geb. Corna, (1915) 1917
2 legaten
- 309 Ogtrop, Piet A.L. van 1901
- 310 Post, weduwe J.E.A. Slotman geb. Alida M. 1911
- 311 Ramperti, Camillo, (1870) 1882
- 312 Riielders, Francisco H. 1883
- 313 Rinck, weduwe A. van Kouwenberg geb. Helena H. 1923
- 314 Rijnders ('klopje') 1860 - 1861
- 315 Sauveur, weduwe J.A. de Haan geb. Maria A., (1871) 1874
- 316 Smit, weduwe A. ter Beek geb. Adriana E.C. 1912
- 317 Smit, L.F.M. 1922 - 1923
- 318 Sterck, weduwe J. van Straaten Jz. geb. G.H.M. 1889
- 319 Sterck, weduwe F.A. de Voys geb. Petra J.M., (1873) 1875 - 1900
- 320 Straaten, Lambertus Johs van 1895
- 321 Sundorff, weduwe A.D. Penn geb. Anna Maria 1888
- 322 Sundorff, Gertruda Antonia 1863
- 323 Tax, Catharina 1916

324 Treskes, Hendrika Petronella 1878

325 Vermeulen, weduwe J.E. Bonnike geb. Maria 1885

326 Waanders, weduwe N. de Kruijff geb. Jansje 1873

327 Giften e.d. van niet-genoemde personen 1866 - 1900 ca.

328-332 Stukken, betreffende legaten ten behoeve van de op 31-12-1933 opgeheven parochie van de H. Catharina (statie, oudtijds genaamd 'de Lelie' en later 'Geloof, Hoop en Liefde'), waarvan de fundatie-verplichtingen op 'de Krijtberg' zijn overgegaan 1829 - 1862 5 omslagen
De tussen-haakjes-geplaatste jaartallen zijn de jaartallen van de testamenten

328 Alberdingk, weduwe J.G. Meylink geb. Anna H., (1857) 1861 - 1862

329 Berninghuysen, weduwe D. Warnink geb. Anna C., (1856) 1859

330 Lingen, Hendrik van, (1858) 1859

331 Schaep, Joannes Stephanus, (1833) 1837 - 1859

332 Zeijl, Pieter van, (1829) 1831 - 1859

333 Staten van fundatieverplichtingen 1868 1 omslag

2.3 DIVERSEN

334 Stukken, betreffende de versiering van de kerk en de uitgave van het gedenkboek, bij gelegenheid van het 250-jarig bestaan 1904 1 omslag

3 ARCHIEF VAN HET ZANGKOOR 'A.M.D.G.'

335 Reglement 1912 - 1944 1 omslag

336 Ledenlijst s.d. 1 omslag

337 Reglement van de Bond van R.K. Kerkkoren 'Pius X' te Amsterdam, met aanbiedingscirculaire van het comité ter voorbereiding van die bond 1939 1 omslag

338 Overzicht van gedurende het jaar juni 1948 tot en met mei 1949 uitgevoerde missen 1949 1 omslag

339 Kwitanties voor jaarlijkse bijdragen van het kerkbestuur 1943 - 1947 1 omslag

340 Overzicht van gedurende het jaar juni 1946 tot en met mei 1947 ontvangen bijdragen voor de verzorging van de zang bij rouw- en trouwdiensten 1947 1 omslag

4 ARCHIEF VAN DE BROEDERSCHAP VAN HET H. HART VAN JEZUS

341-342 Ledenregister 1806 - 1867 2 delen

341 - 1806 - 1820

342 - 1840 - 1867

5 ARCHIEF VAN DE BROEDERSCHAP VAN DE ZALIGE DOOD

343 Akte van oprichting van de afdeling in 'de Krijtberg' en van aggregatie van die afdeling in de hoofdcongregatie van dit genootschap te Rome, door de generaal der Sociëteit van Jezus, Joannes Roothaan 1840 1 omslag

344 Bewijzen van lidmaatschap 1870 ca. 1 omslag

6 ARCHIEF VAN HET GENOOTSCHAP 'DE EEUWIGE MEMORIE'

345-346 Register met namen van de overleden leden 1850 ca. - 1933 2 delen

345 - 1850 ca. - 1865 ca.

346 - 1865 ca. - 1933

347 Bewijs van inschrijving 1920 1 omslag

7 ARCHIEF VAN DE BROEDERSCHAP VAN DE GEDURIGE AANBIJDING EN VERENIGING VAN HET ALLERHEILIGST SACRAMENT TOT VERSIERING VAN ARME KERKEN

348 Ledenregister 1850 ca. 1 deel

349 Afleesboek 1865 - 1884 1 deel

350 Brief van de vicaris-generaal van de bisscop van Haarlem, houdende machtiging tot aanvaarding van een legaat 1897 1 omslag

8 ARCHIEF VAN DE MARIA-CONGREGATIE, ONDER DE TITEL VAN O.L. VROUW PRAESENTATIE EN VAN DE H. JOSEPH, VOOR ONGEHUWDE DAMES

351-355 Register van namen en adressen der leden 1856 - 1923 5 delen

351 - 1856 - 1889

352 - 1870 - 1881

353 - 1881 - 1891

354 - 1881 - 1921

355 - 1918 - 1923

356 Register van namen van de bestuursleden, van de leden die zijn overleden, religieuze geworden, gehuwd, verhuisd naar elders of voor het lidmaatschap hebben bedankt, en van de weldoensters 1857 - 1878 1 deel

357 Gebedenboekje voor de leden 1926 1 deel

358-361 Kasboek 1856 - 1924 4 delen

358 - 1856 - 1871

359 - 1871 - 1885

360 - 1885 - 1896

361 - 1902 - 1924

362 Inventaris van paramenten en andere roerende eigendommen 1857 - 1889 1 deel

9 ARCHIEF VAN DE MARIA-CONGREGATIE VOOR STUDENTEN AAN DE UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM, ONDER DE TITEL VAN O.L. VROUW VAN GOEDE RAAD EN DE Z. PETRUS CANISIUS

363 Ledenregister 1912 - 1920 1 deel

10 ARCHIEF VAN HET R.K. ZANGKOOR 'CONSOLATRIX'

364 Notitie, en publicatie in een dagblad, van de oprichting van het zangkoor 1919 - 1920 1 omslag

365 Reglement 1920 1 omslag

366 Stukken, betreffende de kerstuitvoering door het zangkoor voor de gedetineerden 1921 1 omslag

11 ARCHIEF VAN DE BROEDERSCHAP VAN DE H. GEEST, TOT VOORTPLANTING VAN HET GELOOF

367 Ledenregister 1919 - 1923 1 deel

Bevat tevens enkele notities over de oprichting van de Broederschap in 'de Krijtberg' en over door zelatrics afgedragen contributies

368 Reglement voor het bisdom Haarlem 1919 1 omslag

369 Staten, houdende verantwoording van door zelatrics afgedragen contributie 1 omslag

12 ARCHIEF VAN DE PAROCHIALE AFDELING VAN HET PAUSELIJK LIEFDEWERK VAN DE H. APOSTEL PETRUS, TOT OPLEIDING VAN EEN INLANDSE GEESTELIJKHEID IN DE MISSIES

- 370** Formulier van inschrijving als lid, tevens bevattende bijzonderheden over het Liefdewerk 1920 1 omslag
- 371** Brief van de diocesaan-directeur aan de rector van 'de Krijtberg', betreffende de adoptie door de afdeling van die kerk van een inlandse priesterstudent 1923 1 omslag
- 372** Ledenlijst van één der zelatricen *s.d.* 1 omslag
- 13** **ARCHIEF VAN DE MARIA-CONGREGATIE, ONDER DE TITEL VAN O.L. VROUW ONBEVLEKT ONTVANGEN EN VAN DE H. FRANCISCUS XAVERIUS, GENAAMD: JONGE-WERKGEVERSCONGREGATIE**
- 373** Ledenregister 1922 - 1930 1 deel
- 14** **ARCHIEF VAN DE MARIA-CONGREGATIE, ONDER DE TITEL VAN O.L. VROUW GEBOORTE EN VAN DE H. ALOYSIUS, VOOR ONGEHUWDE DAMES**
- 374** Ledenregister 1933 1 deel
- 375** Register van inkomsten en uitgaven 1933 - 1934 1 deel
- 15** **ARCHIEF VAN DE MARIA-CONGREGATIE, ONDER DE TITEL VAN O.L. VROUW PRAESENTATIE EN VAN DE H. CATHARINA, VOOR GEHUWDE DAMES**
- 376** Akte van aggregatie in de 'Prima Primaria' te Rome 1937 1 omslag
Met een korte historische toelichting, van de hand van pater A. Stumpel S.J., van 1942 tot 1948 pastoor van 'de Krijtberg'